

2021-05-03

Yttrande IKEA
Remiss: M2020/01926
Miljödepartementet

SOU 2020:73 Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen – Yttrande IKEA of Sweden

IKEA of Sweden tackar för möjligheten att yttra sig gällande SOU 2020:73 "Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen". Vi har stor respekt för uppdragets omfattning och komplexitet och uppskattar utredningens fokus på ökad förståelse och samverkan mellan olika skogliga intressen.

IKEA och Skogen

IKEA har högt satta [hållbarhetsmål](#). Senast 2030 ska vi ha ställt om från linjära till [cirkulära affärsmodeller](#). Som en del i denna omställning kommer alla våra produkter att tillverkas från förnyelsebara eller återvunna material. Trä, som alltid varit vår viktigaste råvara blir därmed ännu viktigare för oss. Eftersom trä är så viktigt för IKEA arbetar vi aktivt med våra partners för att ta hand om världens skogar genom ansvarsfullt skogsbruk. Förutom våra egna resurser så använder vi ett marknadsbaserat tredjepartscertifieringssystem (FSC) för att implementera och verifiera ansvarsfullt skogsbruk i de länder där vi är verksamma. I dag är 98 % av det trä vi använder i våra produkter FSC-certifierat. Men vårt arbete för ett hållbart skogsbruk tar inte slut där. Vi har en tydlig [strategi](#) för hur vi ska arbeta tillsammans med andra för att öka den biologiska mångfalden, stödja försörjningen av människor som är beroende av skogen och mildra klimatförändringarna genom investeringar i återbesknings- och restaureringsprojekt. Vi ökar också våra investeringar i effektiv träanvändning, såväl inom återvinning som genom att utveckla nya träbaserade applikationer. Allt för att göra oss oberoende av fossila material. Ett aktivt och hållbart svenskt skogsbruk är en viktig pusselbit i vår, och världens, omställning till cirkulära affärsmodeller och en hållbar konsumtion.

Ett holistiskt perspektiv

Den svenska skogen förväntas uppfylla många olika behov. Bland dem produktion av biomassa till en växande bioekonomi och skydd för biologisk mångfald. Ett aktivt hållbart skogsbruk kan bidra till att fylla båda dessa behov, men för att sådana lösningar ska kunna identifieras och genomföras krävs ett holistiskt perspektiv. När enskilda myndigheter åläggs att föreslå och genomdriva åtgärder med ett allt för snävt fokus riskerar vi att målkonflikter uppstår. Vi är eniga med utredningen om att en uttalad nationell målsättning för hög och hållbar virkesproduktion behövs, och anser att denna målsättning bör stå i samklang med säkrad biologisk mångfald. Miljö- och tillväxtmål måste behandlas tillsammans för att säkerställa långsiktighet och förenliga mål.

När ett helhetsgrepp saknas är risken för målkonflikter uppenbar. Ett tydligt exempel på detta är Sveriges tolkning av våra internationella åtagande till skydd för biologisk mångfald. Tyvärr finns i dag ingen gemensam tolkningsgrund för hur dessa mål ska uppfyllas. I Sverige har en mycket hård tolkning gjorts av nationella myndigheter, till synes utan att balansera mål för biologisk mångfald mot andra miljömål och samhällsekonomiska konsekvenser. Många av utredningens förslag bygger på denna ensidiga tolkning. Vi tror att både Sveriges tolkning av våra internationella åtaganden till skydd för biologisk mångfald, och de av utredningens förslag som bygger på denna tolkning, måste ses över innan förslagen tas vidare. Vi stödjer därför utredningens förslag att uttolkningen av Sveriges internationella åtaganden bör ske genom ett politiskt ställningstagande.

En smart mix av åtgärder

IKEA vet av erfarenhet att skog kan brukas på ett hållbart sätt. Vi tror på en smart mix av åtgärder där aktivt och hållbart skogsbruk är normen. En aktivt och hållbart brukad skog kan förena produktion med bevarande av biologisk mångfald och andra naturvärden. Vi ser positivt på utredningens förslag om tidsbegränsat områdesskydd och naturvårdsavtal för förstärkt hänsyn, två skyddsåtgärder som båda går att kombinera med ett aktivt och hållbart skogsbruk. Strikt förbud mot skogsbruk bör reserveras enbart för särskilt skyddsvärda skogar.

För att säkra tillgång till biomassa bör skyddsåtgärder även kombineras med nya innovativa former av skogsbruk, exempelvis hållbart intensivskogsbruk på mark där den biologiska mångfalden redan i dag är låg. Genom en smart mix av åtgärder kan vi säkerställa både skydd för biologisk mångfald och tillgång till de förnybara material vi behöver för att klara omställningen till en biobaserad ekonomi.

Frivillighet, förtroende och samarbete

Biologisk mångfald skyddas och stärks av skogar som sköts ansvarsfullt och långsiktigt för framtida generationer. För att motivera skogsägare till ökade skyddsåtgärder krävs tydliga och långsiktiga regelverk. Skogsägare som aktivt arbetar med att bevara och utveckla naturvärden på sina ägor måste kunna känna sig trygga med att detta inte leder till att de förlorar rätten att bruka sin skog. Med denna trygghet i grunden kommer viljan till frivilliga insatser för stärkt skydd att bli större. Vi stödjer utredningens förslag om att frivilliga insatser ska utgöra grunden för naturskydd i Sverige. I kombination med de statliga rådgivningskampanjer som utredningen föreslår tror vi att ett effektivare och mer omfattande skydd möjliggörs, utan att orsaka orimliga kostnader för stat eller markägare.

Även om frivilliga åtaganden ska utgöra grunden för skydd av skog så kommer det att finnas situationer där påtvingat formellt skydd är nödvändigt för att bevara särskilt skyddsvärda skogar. Här måste de nationella regelverken och statens roll vara mycket tydliga. Det får aldrig uppstå godtycke i de bedömningar som ligger till grund för tvingande åtgärder. Dessutom är det viktigt att skälig ersättning utbetalas när staten förbjuder eller inskränker markägarens brukarrätt. Även här har utredningen många goda förslag som kan bidra till ökad trygghet för markägare och stärka förtroendet mellan markägare och myndigheter. När

Postal address	Org. No	Telephone	Telefax
IKEA of Sweden Box 702 S-343 81 ÄLMHULT SWEDEN	556074-7551	+46(0)476 - 810 00	+46(0)476 – 827 17

dessa förslag utvecklas vidare är det viktigt att säkerställa att familjeskogsbruk inte missgynnas. Att ägandet i Svenska skogar i dag består av en blandning av familjeskogsbruk, skogsindustriella ägare och offentligägd skog är en styrka som vi bör värna om. Det gör vårt skogsbruk mindre känsligt för ekonomiska och politiska svängningar och bidrar till en levande landsbygd.

Avslutningsvis vill vi tacka utredningen för ett gediget arbete med dialog och samverkan som ledord. Tveka inte att kontakta oss om ni har frågor, eller vill veta mer om hur IKEA jobbar för ett mer hållbart skogsbruk.

Ulf Johansson
Wood Supply & Forestry Manager
ulf.g.johansson@inter.ikea.com
+46 768667012